

Z MINULOSTI SPIŠA

ROČENKA SPIŠSKÉHO DEJEPISNÉHO SPOLKU
V LEVOČI

XV. ROČNÍK
2007

Venované mestu Spišské Vlachy
a spišskému rodu Csáky

Zostavil: Ivan Chalupecký

Levoča 2007

Vydané s finančnou podporou poistovne **Kooperativa**
VIENNA INSURANCE GROUP

Redakčná rada: Erika Cintulová, Jana Galliková, Ivan Chalupecký,
Zuzana Kollárová, Ružena Kormošová,
Božena Malovcová, Mária Novotná,
Gabriela Rerková, Peter Roth, Marián Soják,
Peter Zmáťlo, František Žifčák.

Vydal: © Spišský dejepisný spolok Levoča.
© Ivan Chalupecký a jednotliví autori.
Tlač: MTM Levoča.

Náklad: 600 ex.

© Spišský dejepisný spolok
ISBN 978-80-969456-2-7

Obsah

Predhovor	5
-----------------	---

Štúdie

Marián Soják: <i>Zaniknuté osídlenia v chotári Spišských Vlách</i>	7
Peter Labanc: <i>Spiškovlašký farár Jakub</i>	25
Štefan Eliáš: <i>Bitka kráľa Karola 15. 6. 1312</i>	39
Piti Ferenc: <i>Poznatky k sporu spišského prepošta a spiškopodhradských hospesov (1338 – 1339)</i>	49
Fried István: <i>Otzázky týkajúce sa mnohojazyčnosti a multikulturality Spiša</i>	57
Granasztói Olga: <i>Nové Sans Souci</i>	69
Marta Herucová – Mária Novotná: <i>Rodové portréty Csákyovcov z 19. storočia</i>	79
Janka Petőczová: <i>Historické tympany na Spiši</i>	97
Peter Zmátko: <i>Slovenská regionálna tlač na Spiši v období prvej Československej republiky z pohľadu historika</i>	121
Pavol Jakubec: <i>Septembrová kríza 1938 a delimitácia československo-poľskej hranice v okolí Javoriny</i>	163
Martin Garek: <i>Slovensko-poľské vzťahy v rokoch 1938 – 1939</i>	193
Ján Olejník: <i>Spišské Vlachy v zrkadle času</i>	211

Články

Anton Karabinoš: <i>Archeologický výskum juhozápadnej kaplnky Kostola sv. Jakuba v Levoči</i>	229
Štefan Mitro: <i>Letohrádok Sans Souci v Iliašovciach</i>	235
Štefan Eliáš: <i>Csákyovci v Košiciach začiatkom 19. storočia</i>	239
Ján Olejník: <i>Vplyv Csákyovcov na duchovnú a hmotnú kultúru ľudu na Spiši</i>	249
Miroslav Hovančík: <i>Dynamika slovnej zásoby nárečia mesta Spišských Vlach v sociologickom kontexte</i>	257
Ján Čarnogurský: <i>Ludová pieseň a história</i>	265
Lubomír Baloga: <i>Spoločensko-kultúrne pôsobenie Martina Šafára</i>	273
Ján Petrik: <i>Štefan Petróczy</i>	279

Recenzie a bibliografia

Marián Jančura: <i>Hnilčík. Sprievodca miestopisnými a ľudskými osudmi.</i> (František Matúš)	285
Soják, M. a kol.: <i>Dejiny obce Spišská Teplica.</i> (Agnesa Žifčáková)	287

<i>Bibliografia prác o Spiši vydaných najmä v roku 2007</i>	
(Ivan Chalupecký).....	289
 Zo života SDS	
<i>Činnosť SDS v roku 2007</i> (Zuzana Kollárová)	292
<i>Funkcionári a výbor SDS</i>	294
<i>Zoznam členov SDS</i>	295
<i>Za JUDr. Ing. Deziderom Martinkom (1916 – 2007)</i>	
(Ivan Chalupecký).....	302